

Delavec izhaja vsak petek z datumom naslednjega dne. — Naročnina za celo leto K 5:20, za pol leta K 2:60, za četrt leta K 1:30. Posamezna številka 10 vin. Naročnina za Nemčijo za celo leto 5 mark, za Ameriko 2 dolarja. Pošiljatve na uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6, prvo nadstr.

DELAVEC

Rokopisi se ne vračajo. — Inserati z enostolpnimi petimi vrsticami se zaračunavajo in sicer: pri enkratni objavi po 18 vin., pri trikratni po 16 vin., pri šestkratni po 14 vin., pri celoletnih objavah po 12 vin. za vsakokr. — Za razne izjave itd. stane peti vrstica 24 vin. — Reklam. so poštn. ine proste. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Organizirani rudarji pozor!

Zveza Unije avstrijskih rudarjev poroča: Glasom sklepa celokupnega predsedstva, bo Zveza pričeni s 1. julijem t. l. pričela svojcem v vojni padlih, ali pa v vojni službi umrlih članov, izplačevati vojno podporo, v obliki dosedaj veljavne pogrebne podpore, pod pogojem, da je član pred upoklicem dosegel določeno člansko dobo in da je s svojcem živel v skupnem gospodarstvu.

Pod enakimi pogoji se bo izplačalo vojno podporo v višini 30 K tudi takim vpoklicanim članom Zveze rudarjev, katerim so svojci v smislu upravnega regulativa (oddelek VII., odst. 2.) med vojno službo umrli, če član sam ni pred smrtjo svojcev umrl ali padel.

Te prostovoljne podpore se bodo izplačevale le na predlog Uniskega vodstva. Za vsak posamezen slučaj mora dotična podružnica ali vplačevalnica poslati Zvezi pismen predlog za izplačilo podpore, kateremu mora biti priloženo uradno potrdilo o smrti člana, in članska knjižica. Vsem skupinam in vplačevalnicam bodo doposlane tozadevne tiskovine. Uradno potrdilo o smrti člana naj se zaprosi pri pristojnem občinskem uradu, za tozadevne dopise na Zvezo pa naj se poslužujejo funkcionarji le v ta namen jim poslanih tiskovin. Skupinam bodo doposlane dvojne tiskovine, in sicer: ene za izplačilo vojne podpore padlim članom, druge pa za izplačilo vojne podpore v znesku 30 kron za umrle svojce.

Predsedniki in blagajniki skupin se torej prosi, da omenjene tiskovine zadostno in vestno izpolnijo ter iste z uradnim potrdilom o smrti člana in njega člansko knjižico pošljejo na Zvezo.

Člani, oziroma svojci članov, ki si hočejo ugotoviti pravico do te podpore, se imajo v to svrhu obrniti izključno na predsednika ali blagajnika dotične skupine, kateri je član pred vpoklicem pripadal. Samolastno vlaganje prošnje na Zvezo je brezuspešno, ker se nakazilo za izplačanje podpore izda le tedaj, če je

pristojna podružnica predložila tozadevni predlog.

Pravne pravice do vojne podpore, za padlim članom njega dedičem Zveza ne priznava. O pravici do podpore onih padlih članov Zveze, za katerega se uradnega potrdila o njih smrti ni moglo dobiti, se bo sklepalo pozneje.

Predsedstvo Unije avstrijskih rudarjev v Turnu.

Prihodnost Balkana.

Balkan s svojim izhodom na Sredozemsko morje je bil — dasi že samnasebi skoro nepretrgoma pozorišče vsakojakih bojov in nasiljev — že od nekdanjega časa in smoter polastilnih homatij in kaj vabljiva točka raznim sosedom. To polastčenje pa je osobito podžgalo željo v kapitalističnih državah, nikdar pa tako očitno — kakor pravi sođr. Blagojev — kot uprav od izbruha evropske vojne. Z ozirom na dejstvo stvari same bo pa oblika Balkana zadobila povsem obris, kakor ga je začrtala sedanja vojna. Morda tvori njega zasedenje po centralnih državah v vse večjem štilu; lahko je pa tudi mogoče, da bo Balkan ob sklepanju končnega miru in kompromisa med vojujočimi državami podlaga nekake menjalne vrednote pri kompenzacijah, kar je pa vse odvisno do razvitka položaja. Naj se stvari že razvijajo tako ali tako, gotovo je in jasno, da kočljivih točk tega polotoka ne reši svetovna vojna kar gladkim potom in to uprav iz kapitalističnih razlogov.

Že bojazen pred neizključeno nevarnostjo zopetnega nemira in nesigurnosti, mora priti do rezultata, ki si bo enkrat za vselej storil definitivno podvržen Balkan, sicer bo ta slejkoprej ognjišče bodočim časom novih homatij med evropskimi kapitalističnimi državami. Treba bo torej odločilnega okrepa že zato, da se napravi konec hrepenenju po njem.

Vojna je dokazala, da je politika Rusije na Balkanu in posebno napram Bolgariji samo osvajačna politika. Ob izbruhi vojne je Rusija javno izpovedala, da je cilj njene želje posest Carigrada in ključ

do galipolskih morskih ožin. Pridobitev tega pa pomenja tudi oblast čez Bolgarijo, kajti kakor razumljivo iz leže te dežele, je posest in last Carigrada in morja brez posesti tudi Bolgarije same, nemogoča, ker najprikladnejša pot do Turčije pelje čez Bolgarsko.

Rusija je »oprostila« Bolgarijo izpod turške oblasti, zato najbrž, da ustanovi iz nje svojo novo gubernijo k Donavi, kar bi bila Bolgarija brez dvoma že, ako bi se ne postavile po robu tej osvajačni politiki zapadno-evropske kapitalistične države iz svojih interesnih razlogov, kar bi omogočilo ruski komoditeti, da bi že stala oblastno s svojo nogo pred obrežjem sredozemskega morja. V teh stremljenjih pa je bila Rusija do danes razočarana, kajti Bolgarija je vodila svojo politiko, ki se z Rusijo ni vjemala. Med tem je pa Rusija uravnala tako, da bi bila Bolgarija — če že ne popolnoma podjarmljena — gotovo pa zelo oslabiljena na svoji avtoriteti. Tekom vojne pa se je znova vzbudila želja v Rusiji po popolnem osvojenju iste.

Prepričani smo, da tega Rusija ne doseže. Istotako smo pa tudi prepričani, da akoravno je trenutna ruska nevarnost odstranjena, za vse čase vendar ni uničena. Ruska nevarnost bo obstojala toliko časa, kolikor časa bo ona vodila osvajačno politiko, ta pa zopet toliko časa, dokler bodo eksistirala stremljenja kapitalističnih držav po Balkanu. Osvajačno politiko bo pa Rusija gojila tako dolgo, dokler bo čutila potrebo po kapitalističnem razvoju nje same. Slejkoprej pa bo to cilj zopet Carigrad in Marmarsko morje — torej tudi čez Bolgarijo.

LISTEK.

Sklep miru pred 60 l.

Spomladi se je vršila v Parizu konferenca generalov, ministrov in diplomatov iz nam sovražnih držav. V koliko je podobna konferenci, ki se je vršila pred 60 leti v dvorani »Velike ure« (de l'Horloge) se ne ve, ker je o rezultatih iste še vse v megli.

V teku te dobe se je stališče vseh vlad temeljito spremenilo. Pred 50 leti je bila vojna med Avstrijo in Nemčijo, pred skoro 40 leti je Avstrija odvezla Turčiji potom okupacije dve zelo važni provinciji, in ni še 3 leta, odkar so stale bolgarske čete pred Carigradom kot sovražniki. Takrat so bili Bolgari zavezniki Srbov, s kojih pomočjo so zamogli zavzeti Odrin.

Ako se sestavo držav iz let 1859, 1866 in 1870 motri, se opazi vezilne niti v zadržanju Avstrije in Prusije v krinski vojni (Rusija kontra Turčiji). Prof. Heigel, ki je popisal pred kakimi 20 leti število teh dogodkov, bi danes gotovo našel zopet kako nit, ki bi bila v zvezi med krinsko vojsko in današnjimi krvavimi dogodki.

Pred 60 leti so bile Anglija, Francija in Italija zaveznice proti Rusiji. Tekom te vojne se je tudi zdelo, da ne bo konca in miru.

Zgodovina ni učiteljica narodov, zato ne, ker se ljudstvo od nje ne pusti učiti in kapirati, pa je prav ta zgodovina, ki nam pokazuje, kako se države po vojni povsem drugače grupirajo, kakor so grupirane tekem vojne.

Anglija, ki je podpihovala vojno proti Rusiji, je bila v letu 1878, pripravljena v

obrambo Carigrada celo napovedati vojno Rusiji, tako so bili zaman žrtvovani vojaki in milijoni — Carigrad je obdržala Turčija! Ni izključeno, da se že tekom te vojne snuje že nova vojna med Anglijo in Rusijo: Rusija stremi po zasedenju Ispahana, najvažnejšega pristanišča perzijskega; Rusija stremi, na rovaš Nemčije, priti čimbolj v Indijo. Naravno nasprotje je to, kajti prav tu se križajo gospodarski interesi med Rusijo in Anglijo, kajti tudi ona stremi za temi točkami, opirajoč vsaka s svojim izgovorom.

Vojna pred 60 leti, ki se je končala na podlagi pariške pogodbe, je vsebovala snov bodoči vojni. V februarju 1853 je car Nikolaj I. sklenil napraviti konec samostojnosti Turčije. Ta car, ki je bil na stališču »vsakemu svoje« — je ukrotil uporne Ogre (1848) — a Turčiji ni privoščil te svoje »milosti«. Podžigal je Turčiji pod-

Volitev predsednika v Ameriki.

Združene države stoje danes v znamenju volilnega boja. Če so že pri nas volilni boji včasih precej burni, je razumljivo, da je volitev predsednika združenih držav dejstvo, ki zanima tudi nas.

Volitev in izvolitev predsednika je bilo že prejšnje čase velikega pomena, koliko bolj še danes, ko evropski ogenj ogroža tudi Kolumbovo deželo. Neposredne volitve še niso v teku, pač pa so razne stranke postavile svoje kandidate, za katere bodo šle v volilni boj.

Strankino vodstvo republikancev v Čikagi je postavilo za svojega kandidata Karla Hughesa (izg. Hjus), katerega bo dne 28. junija v St. Luisu javno proglasilo. Ker socialisti tudi to pot ne računajo na zmago s svojim kandidatom in ker je Rosevelt, če so poročila točna, kandidatura odklonil, tedaj bo volilni boj v glavnem imel odločati med Hughesom in Wilsonom.

vržene a sovražne ji države k ustaji, da tako postane sčasoma Turčija sama odvisna od pokroviteljstva Rusije, ter tako se sčasoma polastiti posesti Carigrada. Z Napoleonom III. je prišel glede posesti Božjega groba v Palestini navskriž, v kateri zadevi je upal, da ostane Avstrija mirna iz hvaležnosti, ker jo je rešil ogrske zmage, Prusije se ni bal, ker je tamkaj vladal takrat njegov svak Friderik Viljem IV., naklonjenost Anglije se je pa nadejal zaodkupiti na kak način. Angleškemu poslaniku je kar z občudovanja vredno odkritosrčnostjo razodel svoj novi načrt, pri čemer je predlagal in obljubljal Angliji Egipt in Kreto, zakar je pa zahteval tudi, da bo pokrovitelj obdonavskih držav Rumunije in Srbije ter Carigrada. Glede Carigrada je rekel, da noče kot svojo last, pač pa ga prevzeti za Evropo. Francijo je prezrl pri tem. Toda prišlo je drugače.

(Dalje prih.)

Pri zadnji volitvi predsednika so demokratje dosegli zmago le vsled razdora republikancev. Demokratje so takrat združili 6.192.000, progresisti 4.194.000, republikanci 3.537.000, socialisti 898.119 glasov za svoje kandidate. Republikanec, sodnik Hughes, ki uživa zlasti pri vzhodnih državah veliko zaupanje, je bil rojen l. 1862 v Novem Yorku. Od leta 1893 do 1900 je bil profesor pravne visoke šole v Novem Yorku ter je potem do leta 1906 prakticiral kot državni pravdnik. L. 1905 je Hughes začel oster boj proti zloglasnim ameriškim živlenskimi zavarovalnicam, kar je pripomoglo, da je bil l. 1906 z veliko večino izvoljen za guvernerja države Novi York. Že l. 1910. si je pridobil najvišje uradniško mesto v ameriškem državnem življenju: postal je sodnik pri najvišjem sodnem dvoru.

Seveda, vsi kandidati več ali manj proglašajo javno svoje programe, ki naj jim pomagajo do zmage. Besedilo teh programov je preveč splošno, da bi se moglo zaslediti stališče Amerike v njenem mirovnem posredovanju. To pa zlasti zato, ker bo novi predsednik šele začetkom prihodnjega leta nastopil svoje mesto. Pričakovati pač ni, da si bo Amerika nadelo drugo lice, če bi bil namesto Wilsona izvoljen Hughes. Oba sta odvisna od kapitalističnih klik in strank, ki bodo najbrž tudi v tem volilnem boju odločevale. Kakor so se oni motili, ko so od Wilsona pričakovali socialnopolitičnih uredb, tako se onim lahko prigodi, ki v Hughesa stavijo preveliko upanje. Tudi v »deželi svobode« razmere od posamezne osebe niso odvisne, temveč nasprotno: gospodarske razmere določajo politiko v javnosti nastopajočih oseb.

Svetovna vojna.

Italijansko bojišče. Na tirolski fronti divjajo še vedno boji proti našim pozicijam. Najnovejši napad je bil desetdnevna gorska bitka. Napad na hrib Lemerle je bil najtežavnejši. V glavnem ga je morala vzeti infanterija. Hribje Cengio, Barco, Danoccio, Mellerle so bili zavojevani v osmih dneh in so sedaj trdno v posesti avstrijskih čet. Ofenziva napreduje počasi ali vsak dan se pozna žilavo napredovanje. Ob soški fronti se je pričelo zopet živahno streljanje sovražne artiljerije, med morjem in hribom Griže brdo. Napad Italijanov od delavnic »Adria« sem proti našim pozicijam pri Bagni je bil odbit. Na grebenu vzhodno Tržiča je prišlo do bojev z metalci min in ročnimi granatami.

Laško uradno poročilo. Trajno ljut boj za naše postojanke na južnem robu kotline Asiago dokazuje, da sovražnik zasleduje vztrajno prvotno vodilno misel načrta svoje ofenzive. Njegovo trajno in vztrajno napadno veselje priča, da dogodki na vzhodni bojni črti njegovega napadalnega delovanja na tridentinski bojni črti niso zmanjšali. Tam ni odtegnil še nobenih vojnih sil in tega tudi v bodoče ne bo mogel izvesti z ozirom na našo odločno protiofenzivo, katero izvajamo. Med dolino Frenzela in Marcesino je nadaljevala naša pehota svoj napredovalni pohod, katerega hitrost je zaviral le krepak ogenj sovražnega topništva in močne sovražne sile, ki so se vgnezdile v težko pristopnem gozdnem ozemlju in ki so bile oborožene z mnogimi strojnimi puškami.

Rusko bojišče. Uradno poročilo od 18. junija: Posadko utrjenega mostišča Črnovice smo morali včeraj umakniti pred osredotočenim ognjem topov zelo premočnega sovražnika. Ponoči je izsilil sovražnik na več točkah prehod čez Prut

in je vdrl v Črnovice. Naše čete so izpraznile mesto. — Tako so Rusi tretjič vkorakali v bukovinsko glavno mesto. Prvič so zasedli Črnovice dne 2. septembra 1914. Morali pa so 22. oktobra zopet bežati, na kar se je nahajalo mesto do 27. novembra zopet v naših rokah. Takrat so Rusi drugič vdrl v Črnovice, kjer so gospodarili do 22. februarja 1915. Pod pritiskom naše lanske februarjske ofenzive v jugovzhodni Galiciji so bile Črnovice zopet osvojene. Sedaj jih je zadela nemila usoda torej že tretjič. Poškodovane sicer niso zelo. Rusi so obstreljevali le kolodvor, ki je zgorel, in okolico. Prebivalstvo je večinoma zbežalo.

Junaška vztrajnost naših ob Lipi in pri Lokačih stoječih čet in siloviti sunki nemške armade generala Linsingena med Kisjelinom ob gorenji Turiji in železniško progo Kovel-Luck so razbremenili položaj v Voliniji tako, da se Rusi ne čutijo več varne. Zato je zaglal general Brusilov na črti Sokul-Kolki nove kolone proti tamkajšnjim našim pozicijam. V ljutem boju so Nemci obdržali svojo fronto intaktno, le pri Gruzjatinu (3 km zapadno Stira med Sokulem in Kolki) boj še ni odločen. Rusi se trudijo predreti sedaj našo fronto na obeh straneh železnice Radciviliiov-Brodi, vračajo pa se s krvavimi glavami. Čete ruskega levega krila, ki so osvojile Črnovice, so se podale na pohod proti jugu ter so deloma prekoračile reko Seret, ki teče paralelno z reko Prut.

Na Francoskem Nemci počasi a trajno napredujejo. Dogodki pri Verdunu se razvijajo vedno po enakem pravilu. Od časa do časa se Francozom posreči, da zopet pridobe kos izgubljenega ozemlja, a Nemci prično takoj zopet napadati iznova in napredujejo nato hitreje kakor so prej. Sovražno ozemlje tako razstrele, da ga ni mogoče več braniti. Francozi govorijo vedno o velikih izgubah Nemcev, a ne od svojih lastnih; so li res še vedno tako neznatne? Francosko temeljno načelo sicer slove, rajši izgubiti zemljo kakor kri, a s trajno izgubo zemlje sovražnik vedno napreduje.

Angleži priznavajo, da sta Briand in Joffre v prvi vrsti zaradi položaja pred Verdunom prišla v London. Zahtevala sta hitro in znatno pomoč, da bi Francija pred Verdunom ne izkravela. Angleži pa so predlagali, naj Francozi začasno zapuste verdunske pozicije, če bi jim ruska ofenziva ne prinesla olajšave. Na Nizozemskem pa so mnenja, da je Francija zahtevala takojšnjo energično angleško ofenzivo in da se ta tudi že v kratkem začne.

Balkan. Ententa, ki je prepričana, da letos še ne bo padla odločitev na nobenem velikem evropskem bojišču, hoče slabiti in otruditi sovražnika na postranskih frontah. Zdi se ji, da je balkansko bojišče za to posebno ugodno. Zlasti se namerava ententa predvsem polastiti Bitolja. Njene čete v Makedoniji se pripravljajo sedaj na ofenzivo. Po zanesljivih poročilih šteje ententna makedonska armada 275.000 Francozov, 125.000 Angležev, 26.400 Srbov.

Blokada Grške se poostri. Tudi ladij, ki vozijo rž, ne puste francoske ladje pasirati. Položaj postaja čedalje hujši. Grška vlada misli protestirati proti blokadi. Protest bo poslala vsem parlamentom v Evropi. Grška sicer razorožuje svojo armado, toda bolj na papirju kakor v resnici. Zato so zavezniki blokado poostri. Sicer atenskim brzojavkam ni dosti verjeti, ker jih atenska vlada svojevoljno pači.

Položaj je še vedno skrajno kritičen. Blokada je od petka posebno ostra. Grška bo skoro brez vseh živil. Demobilizacija armade se je pričela 21. junija. Z druge strani

se javlja: Skuludis je odločen, vztrajati do konca. Da prepreči razširjajočo se venizelistično propagando, bo dal razglasiti v celi državi preki sod. — Najnovejši pariški listi izražajo upanje, da se bo grška vlada udala, zlasti ker ji vplivni trgovski krogi z ozirom na obupni položaj dežele to svetujejo.

Pritisk ruske ofenzive na Rumunijo je očitno oživel agitacijo intervencionistov, toda se prav nič še ne ve, kako se bo držala Rumunija spričo bodočih dogodkov, če ve, da od ruskih čet grozi nevarnost celi rumunski meji. Rumunsko vojno vodstvo zbira čete na ruski meji. Ni izključeno, da vso rumunsko armado postavijo v vojno stanje. Nikakor ne mislimo teh dogodkov pretresavati s skrbjo preveč polnim očesom, četudi ne moremo tajiti, da razpoloženje v deželi ni ravno nam v korist. V Rumuniji so zelo oprezni proti Nemčiji, posebno po zadnjem kanclerjevem govoru. Rumunski vojaški krogi so prepričani o veliki vojni moči Nemčije in zato mislijo, da bo Nemčija, ker je ententa odklonila njeno pripravljenost za mir, nadčloveško napela vse svoje sile, da zada ententi strahovit udarec.

Pred kratkim je dospel v Bukarešt ruski veliki knez Mihajlo, kralj Ferdinand ga je sprejel v posebni avdienci, Ruski veliki knez je pooblaščen definitivno razrešiti vsa rusko-rumunska vprašanja. Nekateri rumunski listi sodijo, da bi pomenilo casus belli, ako bi Rumunija odbila ruske predloge. Rusija ima baje koncentrirane ob Besarabski meji silne čete ter Rumunijo uprav terorizira. Ruske meje proti Rumuniji so že od preteklega torka zaprte. Ententni krogi razširjajo v Bukarešti vest, da se se bo skoraj pričela ofenziva tudi na Balkanu. — V Londonu resno računajo, da hočejo Rusi iz Besarabije prodreti preko rumunskega ozemlja na drugi breg Donave, da tako odrežejo prometne zveze s Turčijo.

Domači pregled.

Iz občinske seje v Zagorju ob Savi. Na predlog socialno demokratičnih občinskih svetovalcev se sprejme sledeča predloga: Dne 26. junija 1915 je občinski odbor v Zagorju ob Savi sklenil maksimalno ceno za 1 liter mleka 20 vin. Omenjeni sklep se je dne 27. julija 1915, št. 25537 v toliko izpremenil, da je bilo dopustno mlekarnam prodajati mleko po 22 vin.; za producente pa je ostala najvišja cena še vedno le 20 vin. Z dne 20. maja 1916, št. 9831 pa je c. kr. okrajno glavarstvo določilo najvišjo ceno za občino Zagorje 30 vin. za one producente, ki prinašajo mleko v občino Zagorje. Nasprotno pa je razumeti iz omenjenega razglasa ceno za Zagorje le 22 vin. za domače producente. Občinski odbor smatra tako povišanje, ki pomeni naenkrat za 50%, za neopravičeno. Ozirajoč se tudi na to, da občinskemu odboru ni znano, da bi bili zahtevali tukajšnji producentje takšno povišanje in ker je tudi tukajšnjemu delavstvu pri svojih nizkih plačah nemogoče plačevati tako visoke cene. Občinski odbor skleni, da se naprosi sl. c. kr. okrajno glavarstvo, da zniža najvišjo ceno v Zagorju za one, ki prinašajo mleko v občino Zagorje, kakor za domače producente na 22 vin. za liter in nadalje se naj naprosi c. kr. okrajno glavarstvo, da se pri prihodnjih spremembah najvišjih cen vedno deluje sporazumno z občino. — Ozirajoč se na povišanje cen na življenske potrebščine od 1. avg. 1914 do danes, ki znašajo po malem zaračunano v splošnem 100%, in da se za delavstvo, ki tvori večino prebivalstva v Zagorju pri gotovih obratih prav nič ni povišalo plačo, kolikor pa se je povišala pri par podjetjih, je k sedanjim cenam nezadostna, smatra občinski odbor za svojo dolžnost, da opozori c. kr. okr. glavarstvo

kot zdravstveno oblast, da ukrene potrebno, da delavstvo in njih družine radi preslabe hrane in pomanjkanja ne opeša popolnoma, da se plače delavstva uredi in povišajo v toliko, da bo mogoče delavcem se prehraniti s svojo družino. Posebno je treba opozoriti c. kr. okr. glavarstvo na tukajšnji rudokop, ki ni delavcem povišal prav nič plače, daje jim le slanino, razno moko in krompir po nižji ceni, pa tudi ne po isti kot pred vojno. Za vse druge potrebščine pa so ravnotako visoke cene, kakor po drugih prodajalnah. Županstvo se naprosi, da v zgoraj omenjenem smislu naprosi c. kr. okr. glavarstvo, da intervenira v tem oziru pri raznih podjetnikih in da obvesti tudi c. kr. armadno poveljstvo v Gradcu o teh razmerah in prosi za odpomoč.

Važna razsodba upravnega sodišča v zadevi prispevka za preživljanje svojcev mobilizirancev. C. kr. upravno sodišče je pred kratkim razpravljalo o pritožbi A. B. glede prispevka za preživljanje. A. B. je prosil pri komisiji za preživljanje državne podpore, češ, da ga je sin, ki je sedaj pri vojaki, z ozirom na njegovo majhno plačo, podpiral mesečno z zneskom 120 do 150 K. Za to je navedel priče, resničnost navedbe njegove plače pa je potrdil mestni magistrat. Komisija za preživljanje je prošnjo zavrnila. A. B. se je pritožil na c. kr. upr. sodišče, ki je pritožbi ugodilo in odločbo komisije radi pomanjkljivega postopanja razveljavilo. Pomanjkljivo postopanje je komisija zagrešila s tem, da ni hotela zaslišati prič, ki jih je pritožnik v svoji pritožbi navedel, ter da v svoji določbi ni navedla dejstev, na podlagi katerih je prišla do prepričanja, da življenski obstanek pritožnika ni odvisen od sinove podpore.

Na naslov mestnega skrbstva ljubljanskega! Prejeli smo: Kakor znano začno poslovati tržaške restavracije v svrhu ublažitve dobave cenjenih kosil in večerij — vsa čast taki upravi! — Mi se le dovoljujemo vprašanje, če ima tržaška občina za tak plemenit ukrep ugodnejšo podlago kakor pa ljubljanska, kajti do danes se v prilog prizadetih slojev, ki hrope pod razmerami, ni pri nas črhnilo še niti besedice. Gospodje, ali bo kaj?

Več prizadetih.

Svarilo. Pripetilo se je, da so se našli med starim železjem nerazstreljeni naboji (topniški izstrelki, ročne granate, metalne mine) in dinamični razstreljivi zavoji, ne glede na načelo, da se imajo že na mestu, kjer se najdejo, razstreliti. Občinstvo in zlasti oni, kateri nabirajo staro železje odnosno ga odpošiljajo v lastno korist in da se zabranijo nesreče, se najnujnejše pozivljajo, da ne razstreljene naboje, katere najdejo, varno shranijo in o tem takoj obvestijo najbližjo vojaško ali varstveno oblast (c. kr. okrajno glavarstvo, policijo, orožnike), katera bode odredila razstrelitev po strokovnjakih.

Aprovizacija. Ministerialna aprovizacijska komisija se je pečala z vprašanjem mesa. Kart za meso sicer ne dobimo, toda poskrbelo se bo, da tudi zasebniki v dveh brezmesnih dneh ne bodo mogli kuhati mesa, po gostilnah pa bodo skrčili jedilni list. V Nemčiji ustavijo menda pivo popolnoma.

Štirji rudarji so ponesrečili v premogoku v Kisovcu, in sicer Avgust Izla-kar, Ivan Kobilšek, Josip Renko in Gašper Koprivšek. Renko ima zmečkan meziniec, drugi pa so težko poškodovani.

Državni proračun za leto 1916—1917. »Narodni Listy« javljajo z Dunaja, da se bavi vlada s sestavo državnega proračuna za finančno leto od 1. julija 1916 do 30. junija 1917. Vlada hoče proračun z

vsemi posamičnostmi objaviti. Pri tem je v prvi vrsti misliti, kako pokriti obresti vojnih posojil.

Brezplačno razdeljevanje mleka za dojenčce v Pulju. Vojnopomožni odbor v Pulju naznanja, da bo odslej razdeljeval vsak dan za dojenčce pod jednim letom mleko brezplačno. Prijave pri otroškovarstvenem uradu Piazza Foro 1.

Smrt v kapnici. 16letni Marij Stare iz Barkovelj pri Trstu je bil zaposlen pri gospodarju Frančišku Ralza na Greti. Dne 16. t. m. popoldne je rekel fant, da se gre kopat v kapnico na domačem vrtu, v kateri je poldrug meter vode. Ko ga potem več ur ni bilo nazaj, so ga šli iskat in našli utopljenega v kapnici. Kako se je zgodila nesreča, ni znano.

Črne koze v Dalmaciji. V štirih vaseh pri Trogiru so črne koze. Nevarnost je velika, da se ta nevarna bolezen razširi, ker je prostor med vasm, kjer je izbruhnila bolezen precej velik in v teh vaseh je precej ljudi, ki ne ljubijo čistosti, kakor pripominja »N. J.« Pričakuje se, da oblasti ukrenejo vse potrebno, da se prepreči razširjenje bolezni.

Uvedba nakaznic za kavo. Izšla je ministrska naredba, ki proglašja zaporo nad vsemi zalogami kave. Na Dunaju se ustanovi posebna centrala za kavo, ki bo skrbela, da se bo prebivalstvo moglo enakomerno preskrbovati s prežgano kavo po 8 K za kilogram. Uvedejo se posebne nakaznice za kavo.

Nov list. Reški Hrvatje nameravajo prirediti izdajati list, kateri naj bi izhajal na Reki ali pa na Sušaku.

Samomor. Gostilničarka na Obeljsku, gospa S. si je predvčerajšnjim končala življenje. Polila se je s petrolejem ter šla v klet in vžgala obleko. Našli so jo jutraj v nepoznanem stanju mrtvo.

Svetovni pregled.

Generaloberst von Moltke, šef nadomestnega generalnega štaba armade, je povodom v državnozborskem poslopiju se vršče žalobne slovesnosti za feldmaršala von der Goltz pašo, podlegel srčni kapi.

Izgredi v Amsterdamu. Danes so bile zopet velike manifestacije zaradi pomanjkanja živil in draginje. Zgodili so se zopet spopadi s policijo.

Položaj v Mehiki. V Mehiki vlada popolna anarhija. Carranza je nesposoben, vzdržati red. Amerikanci beže. Po sodbi ameriških oficirjev bi bilo treba za korenito pacifikacijo dežele pol milijona mož in treh let.

Amerikanska nota Mehiki. Reuter poroča iz Washingtona: Nota, s katero odgovarja Amerika mehiški vladi, zavrača kratko mehiške zahteve ter graja nevljudni ton in nebrzdanost mehiškega sporočila.

Bolečine v prsih naj bi se skušalo čimprej odpraviti. Imamo izkušnjo, da prsa vsled nastopa bolečin svojo prosto gibčnost izgubi; s tem se dihanje oteži in napravi počasnejše dohajanje kisika v kri. Vse to se da preprečiti, ako se prsa in rame s Fellerjevim bolečine odpravljajočim rastlinskim esenčnim fluidom z zn. »Elza-fluid« obdrgne in ako potrebno, krepko masira. Take »Elza-fluid-masaže ne odpravijo samo bolečine, marveč dvignejo tudi delavno zmoglost pljuč, ker skrbijo za živahnjšo cirkulacijo krv. Vzame pa se naj za te masaže le staroznani pristni preparat, Fellerjev »Elza-fluid«, od katerega 12 steklenic le 6 kron stane. Se dobi edino pristno od lekarnarja E. V. Feller, Stubica, Elza-trg št. 334. (Hrvaško.) Obenem se lahko Fellerjeve mlo odvajajo Rabarbarokroglice z znamko »Elza«-kroglice naroči, da se jih ima pri motenju prebave, trdem telesu iz želodčnih težavah vedno pri roki. 6 škatlic stane 4 K 40 h franko. Ta dva priznana domača sredstva ne bi smela manjkati v nobeni družini. Tistih naših čitateljev, ki jih mučijo kurja očesa, opozarjati bi se na en izvrstni Fellerjev Elza-preparat: Fellerjev flajšter za turiste à 1 in 2 K (eb)

Nova napetost med Mehiko in Zedinjenimi državami. Odnosaji med Mehiko in Zedinjenimi državami so se zopet poostriili. Poroča se, da so čete ameriškega generala Pearshinga (15.000 mož) obkoljene od 30.000 Mehikancev in da je Caranza odločen, preiti k napadu, ako bi Amerikanci poskušali prodirati naprej. V Washingtonu vlada razburjenje. Wilson je ponoči konferiral z vojnim ministrom. General Fustan, poveljnik ameriških čet v Mehiki, poroča, da mu je general Trevi-non naznanil, da bo napadel Amerikance, čim se pomaknejo proti jugo-zapadu ali proti vzhodu. Z ozirom na ta položaj se zdi, da je vojna med Mehiko in Zedinjenimi državami neizogibna. Predsednik Wilson je odredil mobilizacijo milice vseh ameriških držav proti Mehiki.

Kdaj bo mir? Sotrudnik londonskega lista »Nation« javlja, da je govoril z različnimi vodilnimi angleškimi državniki, ki so izrekli mnenje, da je v petih ali v šestih mesecih pričakovati mir ne glede na vojaški položaj.

Wilsonova zmaga gotova. V vseh političnih krogih, tudi v republikanski stranki računajo z zopetno Wilsonovo izvolitvijo kot z gotovim dejstvom. Na konventu demokratične stranke je govoril na splošno željo Bryan, ki je nastopil za Wilsona in se mu toplo zahvalil, ker je ohranil mir. Govoriti so zabranili irsko-ameriškega delegatu iz Illinois, ko je pričel govoriti o neodvisnosti Irske.

Japonci se živahno oborožujejo. Japonske plovne družbe nankupujejo v sedanjih za nje ugodnih časih moderne velike parnike; pred kratkim so kupile 11.000 tonska parnika »Sibiria« in »Korea« za 16 milijonov. — Japonci grade dve moderni bojni ladji, vsaka obsega 30.000 ton na prostoru. Ladje izpuste v morje koncem novembra.

Juančikaj — samomorilec. Pred kratkim je umrl bivši cesar in potem predsednik kitajske republike Juančikaj. Zdaj poročajo anleški listi, da se je Juančikaj sam končal življenje.

Ruska avtomobilska tovarna z vojnimi vjetniki. Ruska vlada je zgradila v Sibiriji ogromno tovarno za avtomobile, ki izdeluje baže vsak mesec tisoč avtomobilov. Kot delavci so zaposleni tehnično vsposobljeni vojni vjetniki.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

A. Gr. Nemci, Trnovo pri Gorici. Za ušesne bolezni so specialisti sledeči zdravniki: dr. Pogačnik, Slovenski trg, dr. Bock, Frančiškanska ul., dr. Bleiweis, Kongresni trg; vsi v Ljubljani.

Izdajatelj Ivan Mlinar.
Odgovorni urednik Viktor Zore.
Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Izjava.

Podpisani sem obdolžil gg. člane »Delavskega doma«, združne delegate rudarske zadruge in zastavonoša, ob priliki maše rudarjev v Trbovljah, da je bil šopek na rudarski zastavi iz cvetlic mojega vrta in da so bile cvetlice iz mojega vrta vzete. Prepričal sem se, da je bila moja obdolžitev krivična, prekličem mojo trditev in se zahvalim vsem krivično obdolženim, da so odstopili od nadaljnjega sodnijskega postopanja proti meni.

Trbovlje, dne 16. junija 1916.

Ivan Zupan
rudniški hišnik in posestnik, Loke št. 16.

Mama, daj Sida medu,

ki je najcenejša in najboljša jed s kruhom. Ceneno, izborno, okusno hranilo največje vrednosti je **Sida med** napravljenega umetnega medu vas bo presenetila.

En zavojček velja 35 vinarjev.

Dobiva se v vseh prodajalnah »Konsumnega društva za Ljubljano in okolico«. Centrala v Spodnji Šiški, Kolodvorska cesta 56. V Ljubljani: Sodna ulica št. 4, Bohoričeva ulica 12, Krakovski nasip 10, na Glincih pri Ljubljani, v Rožni dolini pri Ljubljani, Tržič na Gorenjskem, Jesenice na Gorenjskem, Sava-Fužine na Gorenjskem, Koroška Bela na Gorenjskem.

OKRAJNA BOLNIŠKA BLAGAJNA V ZAGORJU OB SAVI.

Pisarna: V poslopiju Občnega konsumnega društva I. nadstropje. — Uradne ure so od 8. do 12. ure dop. in od 2. do 5. ure pop. Ob nedeljah in praznikih se ne uraduje.

Zdravnik blagajne.	Ordinira dopoldne.	Z a čl a n e :
Dr. Tomo Zarnik v Zagorju.	od 9. do 11. ure	V občinah: Zagorje, Kotedrež, Aržiše, St. Lambert in Kolovrat
Dr. Ivan Premrov, Gradec pri Litiji	od 8. do pol 12. ure	V sodnem okraju Litija, izvzemši člane iz predilnice
Dr. Karol Wisinger, v predilnici v Gradcu pri Litiji	od 8. do 9. ure	Za člane iz predilnice v Gradcu pri Litiji
Dr. Rudolf Repič, Št. Vid pri Zatični	od 9. do 11. ure	V sodnem okraju Višnjagora

Člani iz občin Zagorje, Kotedrež, Aržiše, St. Lambert in Kolovrat, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo zglasti v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznico za zdravnika. Člani iz predilnice se izkažejo pri zdravniku s svojo izkaznico. Vsi ostali člani iz sodnih okrajev Litija in Višnjagora, se morajo pri zdravniku izkazati z nakaznico, izgotovljeno od njih delodajalca. Stroškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpolnjeni bolniški list, se mora takoj oddati v blagajniški pisarni. Za vstop v bolnico je treba nakaznice. S pritožbami se je obračati na načelnika blagajne.

Načelstvo.

Učiteljska tiskarna

LJUBLJANA, Frančiškanska ulica št. 6.
registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejše plakate in vabila za . . shode in veselice. . .

Letne zaključke

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, muzikalij itd. . .

Stereotipija. Litografija.

Okrajna bolniška blagajna v Ljubljani.

Pisarna: Turjaški trg št. 4, prvo nadstropje. Uradne ure so od 8. zjutraj do 2. popoldne. Ob nedeljah in praznikih je blagajna zaprta.

Zdravnik blagajne	Ordinira		Stanovanje
	dopol.	popol.	
Dr. Nošenina Peter, splošno zdravljenje	1/211—1/21		Turjaški trg št. 4 v okr. bol. blag.
Dr. Breskvar Viktor	1.—3. pop.		Turjaški trg št. 4 v okr. bol. blag.
Dr. Bock Emil, očne in ušesne bol.	10—12	2—3	Frančišk. ul. št. 4, pritličje
Dr. Kraigher Alojzij	1.—3. pop.		Poljanska cesta 18/I.

Člani, ki potrebujejo zdravniško pomoč, se morajo zglasti v pisarni bolniške blagajne, da se jim izstavi nakaznico za zdravnika (bolniško zglasnico); brez te ordinirajo zdravniki le v nujnih slučajih. Troškov, ki nastanejo, kadar zboleli član sam pozove druge zdravnike, da ga lečijo, ne povrne bolniška blagajna. Od blagajniškega zdravnika izpolnjeni bolniški list se mora takoj oddati v blagajniški pisarni. Ob nedeljah in praznikih se ordinira le v nujnih slučajih. Za vstop v bolnico je treba nakaznice. Zdravila se dobe v vseh ljubljanskih lekarnah. Bolniščnina se izplačuje vsako soboto, če je ta dan praznik, pa dan prej od 8. zjutraj do 1. popoldne. S pritožbami se je obračati do načelnika okrajne bolniške blagajne.

Načelstvo.

Ivan Jax in sin,

Ljubljana Dunajska cesta 17

priporoča svojo bogato zalogo

šivalnih strojev
in stroje za pletenje
(Strickmaschinen)
za rodbino in obrt.
Pisalni stroji Adler.

Vozna kolesa.
Ceniki se dobe za-
stonj in franko.